

Wywiad z Księdzem Biskupem Ryszardem Kasyną str. 8

Witamy Arcypasterza

Od kilku miesięcy oczekiwaliśmy na nominację biskupa Diecezji Pelplińskiej. Cieszymy się z nowego pasterza ks. bp Ryszarda Kasyny, który przejmie diecezję prastarą, patrząc na dorobek, tradycję oraz spuściznę religijną i kulturową przejętą w spadku po dawnej diecezji chełmińskiej, ale jednocześnie młodą, bo zaledwie dwudziestoletnią diecezję pelplińską.

cd. na str. 3

Tymawianie byli zachwyceni

Nowy wystrój, nowe możliwości

Świetlica w Tymawie zyskała nowy blask. Dzięki generalnemu remontowi obiektu i zagospodarowaniu placu wokół budynku mieszkańcy wsi od 22 października 2011 roku mogą cieszyć się całkowicie odnowionym miejscem spotkań.

cd. na str.2

Do zobaczenia w Gniewie

Leby i Ogród Historii

Zimowy pobyt w Gniewie zapowiada się interesująco. O poranku przejażdżka konno przez malownicze krajobrazy Doliny Dolnej Wisły, później przerwa na kociewskie specjały w jednym z ukrytych w opaleńskich lasach gospodarstw agroturystycznych. A wieczorem relaksujące zabiegi spa i wellness w Zamku Gniew. Czy można wyobrazić sobie lepszy scenariusz na mroźny weekend?

cd. na str.3

Patriota

- w czas wojny i w czas pokoju

Mógł wybrać dowolny cmentarz w Polsce lub w Wielkiej Brytanii, nasze warszawskie Powązki, Newark w Anglii czy Wellshill w Szkocji, a wybrał nasz mały, przykościelny cmentarz w Wielkich Walichnowach.

Kim był? Czym zasłużył sobie na wdzięczność Polaków i Brytyjczyków i dlaczego wybrał nasz cmentarz?

cd. na str. 6

Byłby dobrym liderem Zamordowany przez NKWD w Miednoje. Pozostawił żonę i trójkę dzieci

Stosunkowo krótko przebywał w Gniewie, a pozostawił trwały ślad w dziejach tego miasta. Potrafił zaszczepić pasją i rozbudzić miłość do małej ojczyzny i czynem tworzyć „projekty” jakbyśmy to dzisiaj nazwali.

Teraz nam trzeba takich ludzi jak komisarz Tadeusz Chełmecki, którzy niezależnie od miejsca i okoliczności potrafią tworzyć, działać i aktywizować innych.

cd na str.5

Leader na krańcu Europy Wizyta studyjna w Portugalii

Na początku listopada otrzymałem propozycję „Last Minute”. Po minucie rozmowy z Markiem Modrzejewskim - kierownikiem biura LGD wiedziałem, że chcę jechać na wizytę studyjną do Portugalii. Po pierwsze podróż kształcą i inspirują, po drugie lubię przygody, a po trzecie tam mnie jeszcze nie było.

cd. na str. 4

Karnawałowe smażenie ... czyli wspomnienia z dzieciństwa

Był rok 1962. Karnawał. Za oknem śnieżna i mroźna zima, szybko zapadający zmrok. Cała sześcioposobowa rodzina przebywała w kuchni, gdzie było ciepło, przytulnie i zawsze pachniało obiadem albo świeżym ciastem. Tuż po świętach wypełnionych zapachem piernika i pomarańczy nadszedł czas smażenia i lukrowania.

cd na str.7

Turystyka pełna kultury

Przez cały miniony rok i kilka minionych lat trwa nieustanna promocja klasycznej oferty turystycznej obszaru LGD Wstęga Kociewia. Kociewie Tczewskie z jego atrakcjami przyrodniczymi, zabytkami i szlakami turystycznymi zajmuje niezwykle istotne miejsce w działaniach marketingowych podejmowanych przez Biuro Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE.

Rok 2012 nie zmienił strategii postępowania, ale zapisze się zauważalnie inaczej w historii działalności stowarzyszenia.

- W naszych działaniach podejmujemy różnorakie aspekty rozwoju i marketingu atrakcji,

które mogą zaciekać gościa, turystę, klienta. Najczęściej kreujemy autorskie działania, by następnie samodzielnie je realizować. Nie musimy dodawać, iż głównie dotyczą one turystyki pojmowanej w klasyczny sposób: aktywność, rekreacja, łono przyrody – mówi dyrektor biura LOT KOCIEWIE, Piotr Kończewski - Dwanaście ostatnich miesięcy zaowocowało jednak nowymi inicjatywami i przedsięwzięciami, które połączyły w naszym biurze turystykę z kulturą.

Tworząc markę całego kociewskiego Regionu, LOT KOCIEWIE nie decyduje się na pełną niezależność. Byłoby to niewskazane, a wręcz szkodliwe – wszak z wartości poszczególnych elementów składa się wspólny, ogólny prestiż. LOT KOCIEWIE wspiera inicjatywy innych: samorządów gminnych oraz zaprzyjaźnionych stowarzyszeń regionalnych.

Sposób postępowania LOT KOCIEWIE nacechowany jest ideą kontynuacji i rozwoju, tego, co już wcześniej otrzymało szansę zaistnienia w świadomości odbiorców.

Dwa najważniejsze tego typu przykłady Anno Domini 2012 (będące do tego interesującym połączeniem turystyki z kulturą), to współpraca LOT KOCIEWIE z Kociewskim Forum Kobiet oraz Gminą Morzeszczyn.

Zwieńczeniem partnerstwa z KFK było III Sympozjum Kulinarne „O jeściu na Kociewiu”. Zanim się ono w Subkowach odbyło LOT KOCIEWIE:

- podjęła się części zadań promocyjnych tego wydarzenia, opracowując treść i formę ulotki reklamowej oraz plakatu

- przygotowała projekty, a następnie wydała dla Kociewskiego Forum Kobiet charakterystyczną wizytówkę (tzw. Igraszkę)

- takie samo wydawnictwo poświęcone zostało fefernuskom

- Uznajemy bez fałszywej skromności, iż nasza wyobraźnia oraz praca zostały bardzo pozytywnie odebrane przez Kociewskie Forum Kobiet. Wizualnym dowodem tego jest wykonanie przez nas promocyjnego standu, który był elementem scenografii podczas III Sympozjum. Jeszcze mocniejszym argumentem (i do tego prawnym) jest przystąpienie Kociewskiego Forum Kobiet do naszej organizacji – kontynuuje Piotr Kończewski.

Ten rok, a prawdę pisząc także koniec roku 2011, to efektowna i efektywna współpraca LOT KOCIEWIE z Urzędem Gminy Morzeszczyn. Wszystko rozpoczęło się od krótkiej (z uwagi na okoliczności), acz rzeczowej analizy potencjału promocyjnego tej jednej z pięciu gmin obszaru LGD Wstęga Kociewia.

- Sąsiedztwo Pelplina i Gniewu z danym im przez los samograjem dziedzictwa, nie powinno być deprymujące dla gmin sąsiednich. My poczytujemy to jako wyzwanie – mówi Jarosław Wojciechowski, pracownik Biura LOT KOCIEWIE – i służymy wsparciem.

W końcówce 2011 roku w badaniach pod nazwą „Ocena potencjału turystycznego LGD Wstęga Kociewia” LOT KOCIEWIE rekomendowała jako wstęp do tworzenia przyszłego produktu turystycznego tzw. Projekt Węspia.

- Z przekonaniem podjęliśmy się współtworzenia pierwszej linii promocyjnej Gminy Morzeszczyn w oparciu o osobę oraz artystyczne dokonania regionalne Marii Wespia. Wspólnie

Projekty Lidera

Odnowa i rozwój wsi

Tymawianie byli zachwyceni

Cd. ze str. 1

Na modernizację obiektu Gmina Gniew pozyskała, za pośrednictwem LGD Wstęga Kociewia środki w ramach działania Odnowa i Rozwój Wsi objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (oś 4 Leader). Podczas prac remontowych wymieniono pokrycie dachowe, stolarkę okienną, wykonano termoizolację budynku wraz z malowaniem elewacji. Wnętrze świetlicy zostało zaadaptowane na działania kulturalne. Zakupiono meble i sprzęt AGD, wyremontowano sanitariaty i zaplecze kuchenne. Metamorfozę przeszedł także teren przylegający do obiektu, ustawiono tam nowe ławeczki oraz mini plac zabaw z huśtawkami i piaskownicą dla dzieci. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 201.000 zł. Na oficjalnym przekazaniu kluczy do budynku obecni przedstawiciele wykonawcy, zastępca burmistrza Wojciech Szulc, kierownik Referatu Inwestycji i Infrastruktury Elżbieta Ziętek oraz dyrektor szkoły w Tymawie Barbara Vogler. Kilka dni później z tej okazji zorganizowano imprezę, na którą przyszło kilkudziesięciu mieszkańców wsi. Tymawianie byli zachwyceni. Podziwiali wystój świetlicy, który po remoncie nabrał całkiem nowego charakteru. Wszyscy dostosowali się też do zakazu palenia w pomieszczeniu - wspomina Helena Modzelewska, sołtys Tymawy. Obecnie świetlica tętni życiem odbywają się w niej zajęcia dla dzieci, uroczystości okolicznościowe, w planach też jest zabawa sylwestrowa dla mieszkańców - dodaje sołtys.

Kinga Olszewska

opracowaliśmy kalendarz, który towarzyszył wielu osobom przez cały rok. Jego kontynuacją były wizytówka-igraszka oraz skrupulatnie przemyślany folder promocyjny Gminy Morzeszczyn wydany w nakładzie 5 tysięcy sztuk – mówi dalej Jarosław Wojciechowski.

Rok turystyki pełnej kultury dla Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE to także decyzja o użyciu rozpoznawalnego wizerunku Regionu podczas wielkoformatowych wydarzeń targowo-promocyjnych.

Smakowałyki i stroje Kociewskiego Forum Kobiet oraz interaktywne malarskie warsztaty haftu kociewskiego rodem z Morzeszczyna zachęcały do odwiedzin na turystycznym Kociewiu mieszkańców Gdańska, Torunia i Bydgoszczy. Pomorskie targi turystyczne oraz dwie inauguracje sezonu turystycznego w województwie kujawsko-pomorskim zapisały się w pamięci gości-klientów, jako turystyka kulturalna z terenu Kociewia Tczewskiego.

- Choć od początku działalności Biura Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE staramy się tworzyć rozpoznawalną markę Regionu zapraszając najważniejszych partnerów niezwiązanych bezpośrednio z naszą branżą, to rok 2012 będziemy wspominać wyjątkowo pod tym względem. „Kultura i Turystyka

– wspólne korzenie, na wspólnym szlaku...”, to cykl corocznych ogólnopolskich konferencji w Łodzi, w których uczestniczymy. Jak widać na tegorocznych przykładach – wiedzę akademicką z sukcesami materializujemy w praktycznym marketingu turystycznym Kociewia – puentuje Piotr Kończewski.

Lokalna Organizacja Turystyczna KOCIEWIE

tel. 58 531 37 41

info@kociewie.eu, www.lot.kociewie.eu, www.akcja.kociewie.eu

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
 ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk
 siedziba Departamentu: ul. Augustyńskiego 2
 tel. 58 326 86 50 fax 58 326 86 73
 e-mail: dprow@pomorskie.eu www.pomorskie.eu/pl/dprow

Witamy Arcypasterza

cd. ze str. 1

Zmarły bp J. B. Szłaga miał zawołanie biskupie „Parare vias Domini” (Przygotować drogi Panu). Realizując je w posłudze biskupiej budował, zakładał, inicjował i pobudzał do działania. Można by mnożyć przykłady inicjatyw, będących przygotowaniem drogi dla Pana. Teraz przychodzi do nas nowy pasterz z zawołaniem „In veritate et caritate” (W prawdzie i miłości). Ufamy, że na drodze przygotowanej przez poprzednika, będzie prowadził „kościół, który jest w drodze”, jak często mówił poprzednik, głosząc prawdę opartą na miłości.

Liczymy także, na nowe inicjatywy duszpasterskie i społeczno – kulturalne, które ożywią środowiska lokalne. Dziś tak bardzo trzeba zaangażowania, aktywności, działania na rzecz innych, na rzecz dobra

wspólnego.

Dobrze się stało, że nowy pasterz diecezji ma korzenie pomorskie z Kaszub, Żuław i Powiśla. To pozwala lepiej zrozumieć specyfikę tego regionu, bogatą tradycję religijną i kulturową oraz wykorzystać ten dorobek w pracy duszpasterskiej.

Pelplin stolica biskupia, jest także duchową stolicą Kociewia, w związku z tym liczymy na dobre przyjęcie przez nowego pasterza, dziedzictwa kulturowego i dorobku Kociewiaków, ludzi tego regionu, którzy od wieków strzegą wiary, tradycji i języka.

W imieniu Fundacji Lokalna Grupa Działania „Wstęga Kociewia”, życzy ks. biskupowi Ryszardowi, bożej pomocy w kroczeniu drogami po pomorskiej ziemi.

**Prezes Zarządu
Bogdan Badziong**

Do zobaczenia w Gniewie

cd ze str.1

Dzieje miasta, mimo iż burzliwe łańskawie potraktowały jego zabudowę architektoniczną. Do dziś zachowało się wiele budowli świadczących o bogatej przeszłości grodu. Jedną z najokazalszych jest usytuowana na wzniesieniu twierdza krzyżacka, której metryka sięga przełomu XIII/XIV wieku. Jej podstawowym filarem działalności są grupy rekonstrukcyjne takie jak: Chorągiew Husarska Marszałka Województwa Po-

wątpienia należą: turnieje rycerskie, Vivat Vasa a od tego roku także Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gospel. Zimą natomiast nie lada gratką jest pełna tańca i dobrego humoru zamkowa zabawa sylwestrowa. Ta ostatnia noc w roku rozpocznie się wykwintną kolacją, która zaspokoi gusta nawet najbardziej wymagających smakoszy. W dalszej części wieczoru gościom towarzyszyć będzie muzyka rozrywkowa, a o północy klimat podkreślą niezapomniany pokaz sztucznych ogni, wizyta gości rodem z innej epoki oraz wystrzały salw armatnich. A kiedy odgłosy hulańek umilkną, goście udadzą się na spoczynek do luksusowych komnat Pałacu Marysieńki.

Rzeńskie przedpołudnie to wymarzona pora na noworoczny spacer. W niewielkiej odległości od wzgórza zamkowego usytuowany jest rynek starego miasta z osadzonym pośrodku ratuszem. Z czterech stron otaczają go odrestaurowane, piękne kamienice. Tym, co je wyróżnia to tzw. „gniewskie leby”, czyli XV – wieczne domy podcieniowe mieszczące się w zachodniej pierzei rynku. Dużą wartość historyczną ma również gotycki kościół św. Mikołaja. Już kilka lat

na jego terenie prowadzone są badania archeologiczne, których efektem jest odkrycie krypty rodu Radziwiłłów. W ostatnim czasie w pobliżu świątyni powstał Ogród Historii, czyli miejsce

morskiego i Żółty Regiment. Dzięki tym pasjonatom historii w murach warowni wciąż tętni średniowieczne życie. Latem odbywa się tu szereg imprez kulturalnych, do najbardziej znanych bez

Projekty Leadera

małe projekty

Pracownia w sercu miasta

Drugiego lipca 2012 w Gniewie otwarta została Pracownia Orange. Można w niej skorzystać z kafejki internetowej, punktu porad dla lokalnych organizacji pozarządowych czy informacji turystycznej.

Pracownie Orange to ogólnopolska akcja społeczna, która opiera się ona na dwóch istotnych założeniach: realizacji nowoczesnej pracowni internetowej w ważnym dla mieszkańców punkcie na mapie miasta oraz ożywieniu przestrzeni publicznej wokół pracowni. W konkursie spośród 751 wniosków wyłoniono zwycięskich 50 projektów. Znalazł się wśród nich Gniew. W jego ramach zakupiono trzy komputery stacjonarne, telewizor LCD, konsolę PLAY STATION 3, meble biurowe zabezpieczono również środki na pokrycie kosztu dostępu do Internetu przez okres 24 miesięcy – mówi prezes stowarzyszenia Centrum Aktywnych - Gniew i zarazem inicjator akcji Krzysztof Urban. Lokal na ten cel udostępniła Gmina Gniew natomiast jego gruntowny remont został dofinansowany z projektu „Inkubator produktów kulturalnych i turystycznych” w ramach programu Leader. Podczas prac budowlano – remontowych powstała sala warsztatowa przeznaczona do spotkań grup artystycznych, punkt informacji turystycznej, biuro animacji i sprzedaży Kulturalnych Produktów Turystycznych. Wydzielono też część wystawowo – galerijną, przeznaczoną do sprzedaży wyrobów rękodzielniczych. Całkowity koszt remontu wyniósł ponad 50.000 zł z czego aż 25.000 zł udało się pozyskać w ramach PROW 2007 - 2013. Podczas uroczystego otwarcia pracowni obecni byli burmistrz Maria Taraszkiewicz - Gurzyńska, radni, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz dyrektorzy szkół. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonał Krzysztof Urban. – Lokal od momentu otwarcia przeżywa prawdziwe oblężenie – mówi pracownica stowarzyszenia CAG Natalia Erdanowska. - Jedna osoba może korzystać z internetu ok. 30 minut, jeżeli nie byłoby chętnych jest możliwość wydłużenia tego czasu. Jednak na tę chwilę cały czas mamy duży ruch - dodaje. Podczas spotkań tematycznych, np. kółka łowców historii, fotograficznego czy klubu przyrodnika z komputerów korzystają tylko uczestnicy zajęć.

Pracownia czynna jest od poniedziałku do piątku w godz. 10.00 - 17.00. W przyszłości ten czas ma zostać wydłużony a przy obsłudze pracowni mają pomagać wolontariusze.

prezentujące dziewięć najważniejszych wydarzeń z dziejów miasta. W ogrodzie znajdują się m.in.: drzwi z dziurką od klucza, przez którą podejrzeć można Marysieńkę i Jana III Sobieskiego, „krzywe” lustro, słup z datą nadania Gniewowi praw miejskich oraz wielka zapalka symbolizująca pożar zamku.

Miejsc równie urokliwych nie brakuje także w innych częściach miasta - średniowieczne, wąskie uliczki, gotyckie mury obronne oraz klimat miasta sprawiają, że warto tu przyjechać o każdej porze roku.

Gniew stanowi także doskonałą bazę wypadową dla wszystkich tych, którzy lubią aktywny wypoczynek. Przyrodę

można podziwiać podczas pieszych wędrówek, z perspektywy „dwóch kółek”, czy kajaka. Natomiast zimą najlepiej zwiedzać okolicę konno. Ci którzy w siodle nie czują się pewnie niech wybiorą przejazd staropolskim kuligiem z pochodniami. A po pełnej przygodzie wypicie na strudzonych wędrowników czeka chwila odpoczynku przy ognisku, które rozpalone kusi swym ciepłem i pyszną kociewską strawą.

Niezależnie od tego, jaki sposób zwiedzania wybierzesz pewne jest, że naładujesz się pozytywną energią, poznasz wiele, niezwykłych miejsc i zechcesz wrócić tu ponownie.

Koordynator Gminny: Karolina Liebrecht
tel. 58 530 51 19
promocja@gmina-tczew.pl www.gmina-tczew.pl
Urząd Gminy Tczew
ul. Lecha 12 83-110 Tczew
godziny pracy: 7.30 - 15.30

Leader na krańcu Europy

cd ze str.1

Każdą pomorską lokalną grupę działania reprezentowały dwie osoby. Z naszej Kociewskiej Wstęgi do wyjazdu wydelegowano także członkinię Rady Programowej Magdalenę Tkaczyk z Morzeszczyna.

Podróż rozpoczęliśmy wieczorem w niedzielę 25 listopada. Najpierw autokarem cała pomorska grupa ruszyła do Warszawy, tam rano samolot do Lizbony. W Portugalii wylądowaliśmy po czterech godzinach lotu. W poniedziałkowe popołudnie mieliśmy czas na pozaprogramowe zwiedzanie Lizbony. Tu zaskoczyła mnie świetna organizacja wizyty. Całość wizyty koordynowała Pani Małgorzata Kucharska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Mieliśmy też znakomitego pilota - tłumacza Pana Tomasza Kowalskiego z biura turystycznego Atis. To jemu zawdzięczamy dodatkowe atrakcje takie jak wyjazd do Sanktuarium w Fatimie czy spacer po atlantyckiej plaży.

Właściwy program wizyty rozpoczął się we wtorek 27 listopada. Mieliśmy wówczas spotkanie z przedstawicielami Lokalnej Grupy Działania OESTE. Grupa ta obejmuje swym obszarem działania 12 gmin leżących na zachodnim wybrzeżu Portugalii w połowie drogi pomiędzy Lizboną a Porto. Na obszarze działania grupy LEADER OSTE zamieszkuje ok. 150 tys. osób. Jest to obszar rolniczy oraz turystyczny. W rolnictwie dominuje tu uprawa winorośli oraz drzew owocowych – gruszy i jabłoni. Tu dodam, że głównym importerem gruszek z OESTE jest Polska.

Będąc w regionie OESTE mieliśmy także okazję zwiedzać atrakcje kulturalno - historyczne takie jak zespół starożytności Obidos. Miasto otoczone średniowiecznymi murami oraz zamek stanowią jedną z atrakcji regionu. Tam mogliśmy się na przykład przyjrzeć sklepikom z pamiątkami dla turystów.

Prawie wszystkie oferowały ten sam asortyment promujący Portugalie oraz region Oeste. Inną z atrakcji kulturalnych jaka nam została zaprezentowana była katedra w Alcobaca – największa romańska katedra Portugalii, która została odrestaurowana ze środków unijnych.

O atrakcjach z wizyty studyjnej w Portugalii można by wiele opowiadać, na koniec tej relacji jeszcze bardziej chciałbym przybliżyć portugalskie podejście do programu LEADER.

W całej Portugalii działa 45 Lokalnych Grup Działania, w Polsce mamy 336 LGD-ów. Budżet grupy OESTE obejmującej 12 gmin i ok. 150 tys. mieszkańców wynosi ok. 9 milionów euro na lata 2007 -2013, w porównaniu naszym LGD Wstęga Kociewia, która obejmuje 5 gmin - ok. 50 tys. mieszkańców i ma do dyspozycji 6 116 650 zł to jest ok. 1,5 miliona euro. Czyli Portugalczycy na Leadera mają prawie dwa razy więcej środków uwzględniając już różnice w wielkości obszarów wdrażania.

Budżet LGD OESTE w 60 % został przeznaczony na działania wspierające rozwój gospodarczy a w 40 % na działania społeczne nie nastawione na zysk.

Podsumowując wizyta w Portugalii była bardzo interesująca i atrakcyjna. Mogliśmy zobaczyć inne podejście do rozwijania obszarów wiejskich. Ponadto dodatkową wartością dodaną wizyty była integracja pomiędzy członkami pomorskich LGDów uczestniczących w wyjeździe. Podczas podróży był czas na rozmowy o problemach związanych z wdrażaniem Leadera w Polsce. Z Portugalii wróciłem bogatszy o wiedzę i kontakty.

Krzysztof Urban
Wiceprzewodniczący Rady Programowej

Projekty Leadera małe projekty

Nazwa zespołu powstałego we wrześniu 2011 „Na cały Głos” (działającego przy Radiu Głos) nawiązuje zarówno do Pisma Świętego jak i nazwy pelplińskiego radia. Zespół powstał z rodzącej się potrzeby nieustannego głoszenia prawdy o Kościele Katolickim. Zespół w swoim założeniu ma wspierać dzieło nowej ewangelizacji przez śpiew, modlitwę, udział w rekolekcjach, nabożeństwach i uroczystościach religijnych.

Do zespołu należy ponad 20 młodych osób z Pelplina i okolic. Swoją pasją, zaangażowaniem i talentem muzycznym tworzą wspólnotę osób, które wspomagają misję Kościoła. Chociaż są zaangażowani w swoich parafiach, z wielką radością przyjeżdżają, co tydzień, do Pelplina na próby. Mimo nauki w szkole, studiów w Gdańsku i Bydgoszczy, w zespole odnajdują siłę jako wspólnota uczniów Chrystusa.

Biskup Pelpliński Jan Bernard Szlaga z wielkim entuzjazmem przyjął inicjatywę powstania zespołu. Pasterz Kościoła Diecezjalnego stwierdził: „życzę Wam, zapożyczając się u Psalmisty i u św. Pawła, ażeby po całej ziemi Wasz głos się rozszedł”

Zespół występował dotychczas w wielu parafiach, uczestniczył w akcji przedświątecznej (flashmob) wraz z kołem naukowym „Inspir” Wydziału Nauk Społecznych

„Na cały głos” - ewangelizacja przez muzykę

Uniwersytetu Gdańskiego. Koncert kolęd odbył się w Bazylice katedralnej w Pelplinie. Ma już za sobą nagrania radiowe i telewizyjne (TVP). W dniach od 24- 26 lutego zespół przeżywał swoje rekolekcje wielkopostne w Skórczu, połączone z warsztatami muzycznymi. W tym czasie powstała autorska piosenka zespołu pod tytułem „Na cały Głos”.

Dzięki projektowi przeprowadzonemu przy współpracy Wstęgi Kociewia - „Stworzenie i wyposażenie zespołu wokально – instrumentalnego promującego muzykę Cystersów z Pelplina” udało się wyposażyć zespół w instrumenty, nagłośnienie i stroje. Poza tym zespół uczestniczył w licznych zajęciach wokально – instrumentalnych oraz warsztatach muzycznych. Efektem był finałowy koncert – Oratorium – „Nieszpory Świętojańskie”.

Zespół wciąż cieszy się sporym zainteresowaniem i występuje dla szerokiej grupy osób.

Więcej informacji na www.nacalyglos.pl
ks. Zbigniew Geldon
redaktor Radia Głos Pelplin
tel.: 609-668-702, www.radioglos.pl

Koordynator Gminny: Kinga Olszewska
tel. 58 535 40 21
e-mail.: rpi@gniew.pl www.gniew.pl
Urząd Miasta i Gminy Gniew
Referat Promocji i Informacji, Plac Grunwaldzki 16/17, 83 - 140 Gniew
Godziny pracy: PN. – Wt. - 8.30-16.30 Śr.- 8.30-18.30 Czw. – Pt. - 8.30-16.30

Projekty Leadera małe projekty

Ogólnoswiatowe trendy potwierdzają fakt, iż promocja i rozwój obszaru poprzez elementy etno odnoszą zamierzony skutek. Z folkowego wzornictwa korzystają projektanci mody, styliści, twórcy

nowoczesnych trendów w kategorii przedmiotów użytkowych. Coraz częściej w bogate zasoby wzorów regionalnych zaglądają również urbaniści kształtując przestrzeń publiczną łączącą tradycję z nowoczesnością.

I my również chcemy korzystać z tego bogactwa, tym bardziej, iż jest ono naszym dziedzictwem kulturowym. Barwny dotyk Kociewia – pod takim hasłem kształtować się będzie linia promocji gminy Morzeszczyn w najbliższym czasie.

Skąd wziął się nasz pomysł?

Od osoby Marii Wespy (1920 – 1990). W latach 1936 – 1981 była mieszkanką Morzeszczyna. To ona

BARWNY DOTYK KOCIEWIA Małymi projektami do celu

podjęła się trudnego zadania zrekonstruowania haftu kociewskiego. Precyzyjna i regularna praca przez długie życie na Kociewiu zaowocowały stworzeniem tzw. morzeszczyńskiej szkoły haftu kociewskiego. Występuje w nim osiem podstawowych kolorów – biały, żółty, pomarańczowy, czerwony, liliowy, ciemny niebieski, zielony i brązowy. Wzornictwo składa się głównie z

na poprzez instalacje przestrzenne i murale wykorzystujące elementy haftu kociewskiego. I w tym celu również chcemy skorzystać z możliwości jakie dają małe projekty. Podpisaliśmy już umowę na kolejną operację. Nosi ona tytuł „Projekt Wespa – nowoczesna aranżacja przestrzeni wiejskiej poprzez ustawienie rzeźb w kamieniu i promocyjnych pylonów inspirowanych

ornamentyki florystycznej, opartej na popularnych na Kociewiu kwiatach – modrakach, stokrotkach, makach czy margerytkach.

Co zamierzamy?

Po pierwsze organizować imprezy, spotkania, warsztaty, których motywem przewodnim będzie haft kociewski. Przejawem takich działań była realizacja małego projektu pn. „Hafciarskie rewolucje czyli warsztaty projektowo - krawieckie, organizacja imprezy promocyjnej oraz druk publikacji.” W ramach tej operacji powstała kociewska kolekcja mody inspirowana wzornictwem haftu kociewskiego.

Po drugie zamierzamy ubogacić przestrzeń publicz-

haftem kociewskim”. W ramach projektu na terenie gminy staną rzeźby, których motywem przewodnim będzie wzornictwo haftu kociewskiego.

Jesienią 2012 r. złożyliśmy wniosek o dofinansowanie kolejnej operacji, w ramach której na ścianach sześciu świetlic wiejskich na terenie gminy powstaną murale inspirowane oczywiście haftem kociewskim. A zatem będzie folkowo, tradycyjnie, kolorowo ale i nowoczesnie.

Zaglądać do nas. Zapraszamy serdecznie!

Magdalena Tkaczyk
Gmina Morzeszczyn

Byłby dobrym liderem LGD

cd ze str.1

W 1933r. w Gniewie ukazała się pierwsza po odzyskaniu niepodległości, książka autorstwa Tadeusza Chelmeckiego „Krotki zarys historii miasta Gniewu”. W tym samym roku ukazała się także druga książka — „Wspomnienie Rarańczy - Gawędy harcerskie osnute na tle życia legionowego II Żelaznej Brygady”.

Przez lata nikt się nie zastanawiał, kim był ten autor, co z taką pasją odnosił się do miasta i ziemi gniewskiej i widział potrzeby biednych dzieci, oraz co skłoniło go do napisania książeczki, która w prosty sposób opowiadała o polskich dziejach tego miasta.

Moje osobiste pasje historyczne doprowadziły mnie aż do Szczawnicy w Pieninach. Tam się urodził dnia 27 sierpnia 1896r. i spędził dzieciństwo. Jego rodzicami byli Jan i Maria zd. Studniewska. W Krakowie ukończył gimnazjum klasyczne i zdał maturę. W 1914r. kiedy wybuchła I wojna światowa T. Chelmecki wstąpił do Legionów. Walczył w Karpatach w II Żelaznej Brygadzie Legionów dowodzonej przez Józefa Hallera. Ranny pod Beskidzką Kłaczą dostał się do niewoli rosyjskiej i został zesłany na Syberię do Irkucka. Przy pomocy mieszkających tam Polaków udało mu się uciec i dotrzeć na tereny polskie.

Dnia 14 stycznia 1920r. zawarł związek małżeński z Marią Amelią Szczygielską. Z tego związku urodziły się dzieci Danuta (1921), Maria (1923) i Jaromir (1925).

Posiadając doświadczenie wojskowe wstąpił do 2 Pułku Artylerii Ciężkiej w Radomiu. Uczestniczył w wojnie bolszewickiej 1920r. Odbił szkolenia artyleryjskie m. In w Toruniu. Pracował w administracji więziennej. Dnia 1 sierpnia 1928r. wstąpił do Straży Granicznej i służył w Sierakowicach, Gniewie, Horodence i Łomży.

W 1939r. został zmobilizowany do wojska i był oficerem wywiadu w Inspektoracie Łomża. Tam pełnił funkcję zastępcy naczelnika Inspektoratu SG w stopniu nadkomisarza. W sierpniu 1939r. został zmobilizowany do wojsk artyleryjskich w stopniu majora. Podczas działań wojennych dostał się do niewoli sowieckiej i był więziony w obozie w Ostaszku. Został zamordowany przez NKWD w Twerze (Miednoje) w 1940 roku. Pozostawił żonę Marię i troje dzieci.

W Gniewie przebywał przez trzy lata od 1930 - 1933 i pracował na stanowisku kierownika Komisariatu Straży Granicznej w stopniu komisarza.

W tym czasie aktywnie włączył się w życie miasta i działalność społeczną. Był sekretarzem Koła Przyjaciół Harcerstwa (KPH) przy Gimnazjum w Gniewie, w którym działał wspólnie z mjr Nikodemem Sulikiem dowódcą II batalionu 65 SPP. W 1933r. KPH wydało w/w książeczkę „Wspomnienie Rarańczy (...)”, a z uzyskanych dochodów zakupiono namioty i ekwipunek dla drużyny harcerskiej przy Szkole Powszechnej im. króla Jana III Sobieskiego. Uczestniczył w spotkaniach z młodzieżą, gdzie w formie gawęd opowiadał o walkach pod Rarańczą.

Współorganizował przyjęcie „Spływu Polski do morza” w 1933r., a z tej okazji wydał w/w broszurę „Krotki zarys historii miasta Gniewu”. Burmistrz Gniewu A. Czerwiński w słowie wstępnym napisał: „Opracowanie to po raz pierwszy od czasów istnienia miasta Gniewu w języku polskim ma na celu upamiętnienie, jak najszerszym warstwom rodaków naszych ze wszystkich stron Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej tego, że na szlaku „Wisła do morza” stoją na straży prastare grody polskie (...)”. Warto zwrócić uwagę, że jej autor T. Chelmecki jak i burmistrz używali nazwy miasta w kociewskiej formie „Gniewu” zamiast obco brzmiącej „Gniewa”.

Na gniewskim rynku organizował defiladę z okazji odzyskania niepodległości 11 listopada 1932r. z udziałem mieszkańców miasta.

Warto dziś także wspominać tych liderów tamtego czasu związanych z naszą ziemią.

Bogdan Badziong
Prezes Zarządu LGD

Koordinator Gminny: Magdalena Tkaczyk
tel.: 58 536 27 24 lub 19, wew. 14
e-mail: promocja@morzeszczyn.pl www.morzeszczyn.pl
Urząd Gminy Morzeszczyn
ul. 22 Lipca 4 83-132 Morzeszczyn
Godz. pracy: Pn. – Pt.- 7.30-15.30

Patriota - w czas wojny i w czas pokoju

cd ze str.1

Józef „Joe” Tarnowski urodził się 19 marca 1922 r. w Maniewiczach w ówczesnej wschodniej Polsce, obecnie Maniewiczze leżą w zachodniej Ukrainie. Jako siedemnastolatek został aresztowany przez NKWD za działalność w Armii Krajowej. Po wielomiesięcznym pobycie w więzieniu, w wyniku procesu pokazowego, w wigilię Bożego Narodzenia 1940 r. zostaje zesłany do Workuty na Syberii. Takie zesłania bardzo często oznaczały śmierć, młodemu Józefowi udało się jednak przeżyć. Po inwazji Niemców 22 czerwca 1941 r. na ZSRR zesłańca Tarnowskiego i innych jego towarzyszy niedoli z gulasu przetransportowano wagonami bydłowymi do Uzbekistanu. Trafił następnie do sektora brytyjskiego w Iranie, gdzie zgłosił się na ochotnika do Polskiej Samodzielnej Brygady Spadochronowej gen. Sosabowskiego. Aby dotrzeć do powstałej w 1941 na terenie Wielkiej Brytanii brygady odbył długą podróż przez Iran, Syrię i Palestynę. Z portu w Suezie wypłynął do Szkocji. W obawie przed niemieckimi u-bootami okręt płynął trasą koło Afryki Południowej, następnie przez Atlantyk do Rio de Janeiro i Sierra Leone by dotrzeć do Szkocji. Zanim Józef Tarnowski trafił do wojska znalazł się najpierw w szpitalu, leczono go z powodu malarii. Po wyjściu ze szpitala odbył szkolenie i jako żołnierz wziął udział w największej operacji powietrznodesantowej II Wojny Światowej jaką była bitwa pod Arnhem. W tej operacji wojskowej na terenie Holandii po stronie aliantów zginęło, lub zostało ciężko rannych, 17 tys. żołnierzy, po stronie niemieckiej straty wyniosły ok. 10 tys. żołnierzy, ucierpeli też Holendrzy, nie tylko wskutek samej operacji, ale także z powodu późniejszych niemieckich prześladowań. Bitwa trwała od 17 do 25 września 1944 r. i okazała się militarnym niepowodzeniem, konsekwencją niezdrowej rywalizacji amerykańskich generałów Montgomery'ego i Pattona.

Ocalały z tułaczki i wojennej pożogi, jeszcze w zdobytym przez aliantów Berlinie, Józef Tarnowski staje przed dylematem wracać do Polski, czy zostać na obczyźnie. Wybór pierwszej opcji wiązał by się z więzieniem i możliwą śmiercią w opanowanej przez komunistów Polsce, tak naprawdę nie miał więc wyboru.

We wrześniu 1945 roku rozpoczyna studia na Portsmouth Technical College. W 1947 r. żeni się z poznaną tuż przed

bitwą pod Arnhem Janet, w 1952 r. rodzi się ich córka Josephine. Jako inżynier elektroniki zatrudnia się w koncernie ITT, pracę swą wykonuje na terenie wielu państw, na różnych kontynentach, także w Afryce. Przez kilka lat mieszka też w Niemczech. W latach siedemdziesiątych dwukrotnie przyjeżdża do Polski, odwiedza owdowiałą matkę. Jest przygnębiony

biedą w Polsce, boli to go znacznie bardziej niż świadomość, że jest obserwowany przez tajne polskie służby. Gdy w 1988 r. umiera Janet, postanawia przejść na emeryturę, ale nie po to, aby wyłączyć się z aktywności, przeciwnie rozpoczyna nowy rozdział w swoim życiu - posługę dla innych ludzi i narodów poprzez pracę społeczną w BESO (British Executive Service Overseas). Wielokrotnie odwiedza też Polskę, już po upadku komunizmu uczy Pomorzan działania w nowym systemie politycznym, często gości też w Tczewie.

Za społeczną działalność królowa brytyjska odznacza go orderem MBE (Member of the Most Excellent Order of the British Empire),

jednym z najwyższych odznaczeń brytyjskich.

Spółeczna działalność Józefa Tarnowskiego na terenie naszego kraju zostaje także doceniona przez państwo polskie. W roku 1999 Józefowi Tarnowskiemu zostaje wręczony Srebrny Krzyż Zasługi, a w 2006 r. Order Zasługi RP.

Swoje życie postanawia opisać w książce „Walking with shadows” („Tułaczka cieni”), właśnie trwają prace nad jej wydaniem w naszym języku. W książce określił swoje życie jako długie, ciężkie i wspaniałe.

Szczególnym sentymentem darzył Pomorze i Pomorzan, jednym z jego przyjaciół był Witold Neumann. Rodzina Neumannów wywodzi się z Wielkich Wąlinów, ojciec Witolda - Bernard był organistą w naszym kościele, a mama Sabina zd. Konopińska była nauczycielką. Joe Tarnowski u schyłku życia zaczął zastanawiać się na miejscu wiecznego spoczynku, jeździł po całej Polsce, tu bowiem chciał spocząć. Ponieważ dziadkowie Witolda Neumanna spoczywają na naszym cmentarzu Joe Tarnowski bywał także i u nas. Spodobał mu się kościółek, widok ludzi, którzy regularnie odwiedzają i pielęgnują groby swoich bliskich. Duże wrażenie wywarła na nim także uroczystość Wszystkich Świętych, tłumy ludzi, procesja, modlitwy i śpiewy. Zdecydował więc, że jest to najlepsze dla niego miejsce wiecznego spoczynku.

Projekty Lidera

Odnowa i rozwój wsi

Centrum Kulturalne w Rudnie

Warto wspomnieć także, że na przestrzeni lat Gmina Pelplin zrealizowała wiele projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym w ramach osi 4. Leader.

W październiku br. w Gminie Pelplin oddano do użytku największą do tej pory inwestycję współfinansowaną z osi Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich - „Centrum Kulturalne w Rudnie”. Inwestycja kosztowała 600 tys. zł przy dofinansowaniu unijnym wynoszącym 245 tys. zł. W przyszłym roku w ramach środków z Leader'a rozpoczniemy realizację budowy skweru rekreacyjnego przy świetlicy wiejskiej w Kulicach. Kolejny wniosek - dotyczący terenów rekreacyjnych w miejscowościach Międzyzłęcz i Małe Walichnowy obecnie znajduje się na etapie oceny w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego.

Tadeusz Błędzki

Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Pelplin

Chociaż najbliższa rodzina Joe Tarnowskiego mieszka daleko stąd, mamy nadzieję że dołączy do niej także nasza rodzina parafialna, a grób człowieka wielce zasłużonego dla Polaków i dla innych narodów, oddanego walce i pracy dla bliźnich, będzie otoczony opieką. Zapalmy świeczkę, połączmy kwiatek, a przede wszystkim zadumajmy się przez chwilę, pomyślny ile można zrobić dobrego nawet w najgorszych czasach.

Grób Józefa Tarnowskiego znajduje się w południowej części cmentarza na wysokości starej zakrystii.

Mariusz Śledź

Zapraszamy do Pelplina

„Wśród morenowych wzgórz, które meandrami przemierza rzeka Wierzyca leży małe przeurocze miasteczko o nazwie Pelplin” - tak pisał ks. Janusz Stanisław Pasierb o Pelplinie - mieście, które kryje w sobie niezliczone skarby kultury i sztuki wielu pokoleń.

Na kartach historii Pelplin pojawia się po raz pierwszy 20 stycznia 1274 r. w dokumencie wystawionym w Świeciu przez księcia pomorskiego Mestwina II, nadającym Cystersom wieś „Polplin” wraz z okolicą.

Dziś, Pelplin jest ważnym ośrodkiem religijnym i kulturalnym, otwartym dla turystów i pielgrzymów. Kontemplacyjna cisza, która swymi korzeniami sięga niepowtarzalnego klimatu

dawnego opactwa cysterskiego, a także piękne krajobrazy doliny Wierzyca, sprawiają, że to miejsce na długo pozostanie w Twojej pamięci.

Zapraszamy Państwa do odwiedzenia Pelplina z jego perłą - Bazyliką Katedralną, Muzeum Diecezjalnym, Górą Jana Pawła II i innymi, licznymi osobliwościami.

Odwiedzając Pelplin warto skorzystać także z bogatej oferty kulturalnej, wśród której znajdują się m.in. wydarzenia takie jak:

- Dni Pelplina - organizowane w kolejne rocznice wizyty (6 VI 1999 r.) wielkiego Polaka - Jana Pawła II
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Bazylice Katedralnej w Pelplinie (każda środa lipca i sierpnia)
- Jarmark Cysterski (odbywający się, corocznie w trzeci weekend września)

Tadeusz Błędzki
Zastępca Burmistrza
Miasta i Gminy Pelplin

Koordynator Gminny: Agnieszka Czerwińska
tel.: 58 536 12 61 wew. 15
e-mail: rpi@pelplin.pl www.pelplin.pl
Gminne Centrum Informacji w Pelplinie, Plac Grunwaldzki 6 83-130 Pelplin
Godziny pracy: Pon-Wt 7:30 - 15:30 Środa 7:30 - 17:00
Czwartek 7:30 - 15:30 Piątek 7:30 - 14:00

Projekty Leadera

Odnowa i rozwój wsi

Estetyczny wygląd budynku, duża i przestronna kuchnia oraz nowoczesne wyposażenie – to wszystko mają do dyspozycji mieszkańcy Dalwina w nowo wyremontowanej świetlicy wiejskiej.

W listopadzie 2011 symbolicznego otwarcia przez przecięcie wstęgi w obecności mieszkańców Dalwina dokonali: Wójt Gminy Tczew Roman Rezmowski, Sołtys sołectwa Dalwin Renata Miloch

Uroczyste otwarcie świetlicy wiejskiej w Dalwinie

oraz Prezes OSP Dalwin Mirosław Gorczyca. Dopelnieniem ceremonii było poświęcenie budynku przez ks. Mirosława Przechowskiego – proboszcza parafii Turze.

Wójt w swoim przemówieniu podziękował wszystkim, którzy pracowali przy projekcie, a także zachęcał całe środowisko lokalne do korzystania w pełni z możliwości świetlicy. – To miejsce nie może być puste, ma tętnić życiem – zachęcał.

Na zadanie Wójt Gminy Tczew Roman Rezmowski pozyskał środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,

działanie „Odnowa i rozwój wsi”, Oś 4 Leader. Całkowita wartość projektu opiewa na kwotę 677 530,12 zł, z czego wartość przyznanej pomocy wynosi 332 519,00 zł.

Zadanie obejmowało generalny remont świetlicy. Wykonano nowe pokrycie dachowe, wymieniono okna i drzwi. Budynek został docieplony oraz położono nową elewację zewnętrzną. Wymieniona została instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja elektryczna. Postawiono ścianki działowe, które pozwoliły lepiej zagospodarować wnętrze. Powiększono kuchnię oraz wyodrębniono dwa pomieszczenia gospodarcze. Wykonano dwie nowe toalety. W ramach projektu kuchnię wyposażono w szafę chłodziwą, szafki kuchenne i szafę przesuwaną do zabudowy. Plac przed budynkiem został wyłożony kostką brukową, uporządkowano zieleni wokół obiektu oraz postawiono nowe ogrodzenie frontowe. Generalny remont przeszedł również boks garażowy Ochotniczej Straży Pożarnej, w którym zamontowano nową elektroniczną syrenę alarmową.

Projekty Leadera małe projekty

Piknik Cysterskie Złoto

W gminie Pelplin realizowane są także projekty o charakterze kulturalno – turystycznym, promujące region Kociewie, zachęcające do odkrywania uroków tego regionu etnicznego.

W bieżącym roku w ramach programu Leader zrealizowany został Piknik Cysterskie Złoto. Projekt nawiązywał do historycznych i kulinarnych tradycji cysterskich mnichów. Kolejnymi projektami realizowanymi w roku 2012 były operacje pt. „Zakochani w Kociewskiej Ziemi” oraz „Wew naszym Pelplinie je psianka kapela”. Oba zadania realizowane były przez Zespół Pieśni i Tańca Modraki z okazji 15-lecia działalności zespołu. Realizowane projekty polegały na pokazywaniu historii miasta i promowaniu historii i kultury ziemi pelplińskiej, jej tożsamości i odrębności Kociewia.

Tadeusz Błędzi
Zastępca Burmistrza Miasta
i Gminy Pelplin

Karnawałowe smażenie i lukrowanie

W okresie tym najczęściej zjadaliśmy się grochownikami. Mama przynosiła ze spiżarni (zawsze dobrze zaopatrzonej) wszystkie potrzebne produkty. Była to mąka prosto z worka przywieziona z pobliskiego młyna w Pelplinie, jaja z własnego kurnika i śmietana od gospodarza. Tylko margaryna i „oma” (specjalny tłuszcz do głębokiego smażenia) kupione zostały w miejscowym geosowskim sklepie. Starsze dzieci czyli ja, brat Witek i siostra Bożena ucieraliśmy na zmianę margarynę z cukrem i jajami z taką energią i zapalem, że aż trzonek od tłuszczu był ciepły. Tylko mała Ania co chwilę moczyła palec w żółtej masie słodko-jajecznej i obliżywała chrupiący cukier. Gdy jaja były dobrze utarte mama dodała wiejską, gęstą śmietanę, mąkę z proszkiem i zagniotła ciasto. Nam pozwoliła walcować, wycinać rąby i przekręcać ciasto przez dziurkę tworząc grochowniki. Smażeniem zajęła się sama. W specjalnym żeliwnym tryglu w połowie oplecionym rynką, która zatrzymywała go tuż nad paleniskiem na placie westwalki skwierczała rozgrzana „oma” lub smalec wytopiony ze słoniny wieprzowej. Podczas smażenia nie można było przeszkadzać mamie, bo grochowniki szybko się rumieniły i trzeba było prędko wkładać następne. Pośpiech był też potrzebny po to, aby nie obeschły te oczekujące na smażenie. Więc droga od stołu do westwalki musiała być wolna dla mamy, która pośpiesznie ją pokonywała. Cała praca trwała bardzo krótko i sprawnie. Grochowniki bardzo nam smakowały, a pod nosem często przyklejał się puder. Za to na Trzech Króli, na kolację z okazji koledy czy tłusty czwartek smażone były przepyszne pączki z lśniącem, białym lukrem.

Z wielką starannością i ściśle wg dawnych receptur, które otrzymałam od mamy przygotowuję grochowniki, pączki i inne potrawy. Dziś z tych receptur jak i książki korzysta także moja córka Justyna. W ostatnim dniu 2011 roku czyli na Sylwestra, w formowaniu pączków i lukrowaniu pomagali najmłodsi członkowie rodziny wnuczka Agatka i mały trzyletni Ksawerek. To oni zostaną strażnikami

starych przepisów mojej mamy Jadwigi Linda i moich.

Podaje Państwu przepis na zupę grzybową, która wspaniale smakuje po świątecznym przejeździe:

Krystyna Gierszewska

Zupa grzybowa

2 litry wody
2 marchwie
korzeń pietruszki
1/2 korzenia selera
1/2 pora
1/2 kg ziemniaków
szklanka śmietany 18%
5 dag suszonych grzybów leśnych
2 łyżki mąki
sól, pieprz

Wszystkie warzywa łącznie z ziemniakami gotować w osolonej wodzie. Grzyby na 30 min. zmoczyć w gorącej wodzie, wyjąć, pokroić i dodać do gotujących się warzyw. Gdy warzywa będą miękkie zupę zagęścić mąką wymieszaną ze śmietaną. Doprawić pieprzem.

Przepisy na inne regionalne potrawy takie jak zupy, sosy, desery, ciasta, potrawy z mąki z ziemniaków itp. można znaleźć w mojej książce kucharskiej „Dawne smaki Kociewia”. Zachęcam Państwa do wypróbowania swoich kulinarnych możliwości. Wszystkie potrawy są bardzo łatwe do wykonania, a co najważniejsze - wypróbowane i na pewno się udadzą. Życzę smacznego.

Koordinator Gminny: Kamila Guz
tel.: 58 536 85 23
e-mail.: dkultury.sub@gmail.com www.subkowyp.pl
Dom Kultury
ul. Wybickiego 22a 83-120 Subkowy
Godziny pracy: Pn.- Pt- 8.00-16.00

Promować silniej dobro

Rozmowa z Biskupem Ryszardem Kasyną, Ordynariuszem Pelplińskim.

M. Modrzejewski.: Ekszelencjo! Lokalna Grupa Działania Wstęga Kociewia to fundacja skupiająca organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze oraz instytucje publiczne, w tym samorządy. Jak Ksiądz Biskup postrzega rolę organizacji pozarządowych w Diecezji Pelplińskiej?

Biskup Pelpliński Ryszard Kasyna: Myślę o tego typu organizacjach pozarządowych, że skoro powstały w życiu społeczności, to widocznie mają swoje zadania do spełnienia. Ta przestrzeń, która została zagospodarowana w społeczeństwie i podjęte działania, które się dokonują poprzez organizacje pozarządowe, są na miejscu i są wskazane. Ich funkcjonowanie to coś, co inspiruje i angażuje w ramach konkretnej społeczności. Dlatego dobrze, że one istnieją i sprawiają, że życie nie jest obojętne, lecz twórcze.

M.M.: LGD od kilku lat działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Pośród jej beneficjentów od samego początku jest Diecezja Pelplińska (Diecezjalne Centrum Informacji Turystycznej i Zespół „Na cały głos”

działający przy Radio Głos), a ostatnio wnioski złożyły parafie. Czy ta aktywna współpraca będzie kontynuowana?

Biskup Pelpliński
dr Ryszard Kasyna

Bp. R.K.: Nie jest, pewnie, zadaniem Kościoła, żeby tworzył takie organizacje. Jednak one powinny powstawać oddolnie. To przecież działania ludzi którzy widzą, że jakiś szlachetny cel wspierać trzeba swoją aktywnością i niech się tak dzieje. Kościół będzie się modlił i błogosławił wszelkiemu

dobru. Tej aktywności jeszcze brakuje. Życzylbym nie tylko wolontariatowi, nie tylko sobie, nie tylko wam, ale wszystkim, żeby promować silniej dobro. Potrzeba ludzi, którzy będą towarzyszyć innym ludziom, zwłaszcza w trudnych sytuacjach.

Potrzeba katolików, którzy zgodnie z nauczaniem Kościoła czynią dobro dla innych. Potrzeba również, żeby to dobro było dostrzegane, zauważane i było przyjmowane ochoczym sercem.

M.M.: Czego na Nowy Rok życzyłby Ksiądz Biskup wolontariuszom z obszarów wiejskich?

Bp. R.K.: Myśląc o Świętach Bożego Narodzenia czy o Nowym Roku, jak zawsze, życze, aby zbliżające się Święta i Nowy rok były miłe i ciepłe. Niech nie brakuje życzliwości i miłych słów. Niech przez Święta w życiu każdego z was, w tym również wolontariuszy i ludzi aktywnych społecznie dokona się spotkanie z Jezusem Chrystusem. Jeżeli bowiem z Nim się spotkamy, jeżeli dostrzeżemy, że Bóg jest miłością to i nasze życie będzie pełne miłości, nasze relacje będą pełne miłości, będą dokonywać się w prawdzie i miłości. Wszystkim tego życzę.

M.M.: Dziękuję za rozmowę i życzenia.

Rozmawiał: Marek Modrzejewski

Kierownik Biura LGD

Pelplin, 5.12.2012

Bank Spółdzielczy w Tczewie
rok założenia 1906

Bank Spółdzielczy w Tczewie

- partner LGD, przyjaciel Programu Leader

Bank Spółdzielczy w Tczewie istnieje od 1906. I przez ponad wiek aktywnie wspiera rozwój gospodarczy miasta i jego okolic. Ma swój niezaprzeczalny udział w powstaniu i rozwoju wielu podmiotów gospodarczych.

Bank jest dumny ze swej długiej i bogatej historii, ale działa w sposób nowoczesny i dostosowany do potrzeb czasu i klientów. Wykorzystuje najnowsze technologie i rozwiązania organizacyjne, dzięki czemu osiąga znakomite wyniki ekonomiczne. Systematycznie rozwija sieć placówek i wprowadza nowe usługi przez co jego pozycja na lokalnym rynku usług finansowych stale rośnie.

Wciąż pozostaje wierny duchowi spółdzielczości, czyli działania wspólnego i dla wspólnego dobra. Przekonały się o tym liczne organizacje pozarządowe i instytucje, których działania zostały wsparte przez Bank Spółdzielczy.

Pośród nich jest też Lokalna Grupa Działania Wstęga Kociewia, partnerstwo trójsektorowe, powołane w celu rozwijania obszarów wiejskich. Bank Spółdzielczy w Tczewie jest jednym z fundatorów, który wniósł do Fundacji zarówno swój potencjał jak i bogate doświadczenie.

Wsparcie otrzymali też liczni beneficjenci Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym osi 4 Leader, realizujący projekty w różnych działaniach. Były to i dotacje dla organizacji społecznych i specjalne produkty bankowe, ułatwiające finansowanie działań gospodarczych. Oferta ta jest wciąż rozwijana i doskonalona w trosce o potrzeby klientów. Obecnie także można z niej korzystać.

Obsługa finansowa to nie tylko biznes, to również możliwości w aktywizacji przedsiębiorstw.

Realizację projektów umożliwia i ułatwia kredyt pomostowy. Jego specyfika polega na zapewnieniu dostępu do środków pieniężnych od momentu poniesienia pierwszych wydatków związanych z realizacją projektu, aż do chwili otrzymania refundacji. Kredyt taki może być wypłacony zarówno jednorazowo, jak i w transzach na konkurencyjnych warunkach.

Przedsiębiorcom oferowane jest także poręczenie w ramach inicjatywy JEREMIE, która ułatwia dostęp do finansowania zewnętrznego przedsiębiorcom: we wczesnej fazie rozwoju, nieposiadających odpowiednich zabezpieczeń, nieposiadających historii kredytowej. Dodatkowo dzięki formule de minimis koszt poręczenia jest niski.

Cudze chwalicie, swego nie znacie

Zapraszamy na kociewską i kaszubską wieś

LGD Wstęga Kociewia wspólnie z LGD-ami: Chata Kociewia, Stowarzyszenie Turystyczne Kaszuby i Stołem przygotowały projekt współpracy pn. „W kaszubskich i kociewskich progach- Katalog turystyki wiejskiej”.

Jest to opracowanie zawierające użyteczne informacje o lokalizacji głównie obiektów agroturystycznych. Dla ułatwienia korzystania zostały one ujednolicone i ujęte w formę piktogramów. Każdy z obiektów został też sfotografowany.

Publikacja zawiera także krótki opis obszaru i jego atrakcji.

Katalog będzie wykorzystywany w promocji na targach i wystawach turystycznych, a także w punktach informacji turystycznej.

Zapraszamy do obejrzenia
Katalogu na stronie głównej
WWW.wstega-kociewia.pl

Zarząd Fundacji:

Bogdan Badziong - Prezes Zarządu
Piotr Kończewski - Wiceprezes Zarządu
Tadeusz Błędzki - Członek Zarządu
Eugenia Pokorska - Sawczuk - Członek Zarządu
Mariusz Wiórek - Członek Zarządu

Zapraszam do biur LGD

Adres: 83-110 TCZEW,
ul. S. Wyszyńskiego 3

Godziny otwarcia:
poniedziałek – piątek: 8.00-16.00

Tel./fax: 58 562 71 43 e-mail: lgd@wstega-kociewia.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.”

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Publikacja opracowana w Lokalnej Grupie Działania Wstęga Kociewia. Instytucja zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013